

Назва курсу	Теорія літератури
Викладач	<i>проф. Олена Галета</i>
Контактний тел.	099 3481493
E-mail:	haleta@ucu.edu.ua
Лінк на профайл викладача	https://ucu.edu.ua/teachers/galeta-olena/

АНОТАЦІЯ

Курс “Теорія літератури” призначений для студентів четвертого року навчання програми Artes Liberales спеціальності “філологія”. Як частина обов'язкової програми цей курс спирається на теоретичні знання і навички дослідницької роботи, отримані попередньо у рамках курсу “Теорія і практика літературознавчого аналізу”, а також прослуханих історико-літературних курсів. Готуючи інтелектуальний ґрунт для спеціалізованих курсів, “Теорія літератури” узагальнює набуті уявлення про природу літератури як виду мистецтва, як способу відображення й зображення реальності, як виплоду емоційного і психологічного життя людини, як відбитка епохи, як поля владних стосунків, як індивідуального вислову і спільного культурного простору.

Курс проблематизує визначення літератури, знайомить з методологічним багатоголоссям і розмаїттям аналітичних практик, фокусуючи увагу на теоретико-літературній парадигмі знання про літературу, яка формується протягом XIX століття у дискусіях з естетичним і поетикальним підходом, розбудовується протягом XX століття і постає перед новими викликами у кінці XX – на початку XXI століття. Він спирається на актуальні літературні явища, кореспондує з наявними теоретичними дискусіями й прикладними дослідженнями, передбачає залучення фахівців та участь слухачів курсу у професійно орієнтованих заходах.

Курс “Теорія літератури” розвиває навички самостійної пошукової роботи від постановки проблеми і пошуку ресурсів для її вирішення до формування власної дослідницької ідеї, проведення дослідження і презентації результатів у відповідній академічній формі, сприяє самоусвідомленню майбутніх філологів-фахівців, визначенню власних зацікавлень і можливих шляхів їхньої реалізації.

ФОРМАТ НАВЧАННЯ

90 год., у т. ч. 16 годин лекційних, 14 годин семінарських занять і 60 годин самостійної роботи
3 кредити ЕКТС

МЕТА ТА ЦІЛІ КУРСУ

- ознайомлення з дисципліною “теорія літератури” як систематизованим знанням про літературу, а також із її внутрішньою динамікою;

- аналіз теоретико-літературної парадигми як окремої моделі літературознавства, що виникає на початку XX століття і зазнає проблематизації на початку XXI-го;
- вивчення внутрішнього поділу, основних підходів та методів теоретико-літературних досліджень;
- вибір і застосування різних теоретико-літературних підходів у власній професійній практиці.

Завданням цих рекомендацій є допомога студентам у:

- визначенні власних філологічних зацікавлень з урахуванням теоретико-літературної перспективи;
- орієнтації у розмаїтті інтерпретаційних та аналітичних практик;
- постановці актуальних дослідницьких питань й окресленні напрямків прикладної діяльності;
- позиціонуванні у сучасному полі літератури, формуванні власної експертної позиції і виборі доцільних підходів і засобів.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Теорія літератури» студент повинен

знати :

- предмет та об'єкт теорії літератури, динаміку її розвитку й формування проблемного поля
- основні підстави і принципи теоретико-літературного аналізу різномірних літературних явищ і процесів
- ключові підходи до визначення літератури і їхні методологічні наслідки
- способи і засоби взаємодії з літературною класикою й актуальною літературою

вміти:

- використовувати сучасні методології й термінології для аналізу різних літературних явищ
- визначати актуальні дослідницькі питання й напрямки діяльності
- провадити самостійні дослідження для вивчення літературних практик, тенденцій і явищ
- розпізнавати виклики сучасності й шукати відповідь з урахуванням культурно-історичної перспективи і потенційної динаміки.

ПРЕРЕКВІЗИТИ

Курс “Теорія і практика літературознавчого аналізу”, цикл курсів з історії літератури.

ПЛАН КУРСУ

Тиждень	Тема (лекційного/семінарського заняття), розширений план	Самостійна робота, год.	Завдання для самостійної роботи	Література
Модуль 1: Теорія літератури як загальне знання і літературознавча парадигма				
I.	1. Лекція 1. Ідея літератури: поетика, естетика, теорія. Музи як опікунки мистецтв: уявлення давніх греків про природу й різновиди творчості. “Печера” Платона: література як тінь тіні. Поетикальна традиція: від Арістотеля до класицизму. Мімезис і його зв’язок з пам’яттю, уявою та цінностями. Катарсис: від авторського до читацького переживання. Романтичне XIX століття: відкриття історії, сучасності й особистості. Міфологічна, компаративістична й культурно-історична школа: література у процесі змін. Біографізми, психологізм та інтуїтивізм: школа особистості.	2	Тодоров, Цветан. “Що таке література?”; Перкінс, Девід. “Чи можлива історія літератури?”; опрацювання лекційних матеріалів.	Тодоров, Цветан. Поняття літератури // Тодоров, Цветан. Поняття літератури та інші есе. – К.: ВД “Києво-Могилянська академія”, 2006. – С. 5-21. Перкінс, Девід. Сучасне становище дисципліни. Теорії іманентних змін. Призначення історії літератури // Перкінс, Девід. Чи можлива історія літератури? – К.: Видавничий дім “Києво-Могилянська академія”, 2005. – С. 8-27, 121-145. Компаньон, Антуан. Література // Компаньон, Антуан. Демон теорії. – М.: Изд-во Сабашниковых, 2001. – С. 11-33. Зенкин, Сергей. Работы о теории. – М.: НЛО, 2012. Burzyńska, Anna; Markowski, Michał Paweł. Teoria literatury dawniej, dziś, jutro // Teorie literatury XX wieku: podręcznik / uł. Anna Burzyńska, Michał Paweł Markowski. Kraków: Znak, 2006. – S. 15-41.
II.	2. Семінар 1. Формалізм: твір як текст. Автономність літератури як мовної дійсності. Німецький мистецтвознавчий формалізм, ОПОЯЗ і МЛГ. Перечитування Потєбні і концепція художнього мовлення: літературність, “остранение”, поетичний прийом, сказ, ритм і стиль. Концепції Віктора Шкловського, Романа Jakobsona, Бориса Ейхенбаума, Юрія Тинянова. Поняття поетичної функції та його розвиток у Празькому лінгвістичному гуртку (Як Мукаржовський). Формалізм в Україні: від філологічного семінару Віктора Перетца до праць Дмитра Чижевського і Володимира Державина.	2	Шкловський, Віктор. “Мистецтво як прийом”; Jakobson, Роман, “Лінгвістика і поетика”.	Шкловский, Виктор. Искусство как приём // http://www.opojaz.ru/manifests/kakpriem.html Jakobson, Роман. Лингвистика и поэтика // http://www.philology.ru/linguistics1/jakobson-75.htm Формалізм: збірник статей / Упоряд. Олена Галета, Зоряна Рибчинська (Центр гуманітарних досліджень Львівського національного університету ім. Івана Франка). – Львів: Літопис, 2004. Ханзен-Лёве, Оге. Русский формализм. – М.: Языки русской культуры, 2001.
III.	Лекція 2. Психоаналіз – міфоритуальна критика – (пост)структуралізм: світ як текст. Рецептивна естетика і генетична критика. Розвиток психоаналітичного підходу: Фройд – Юнг – Лакан. Міфологічна і ритуальна критика Нортропа	2	Фуко, Мішель, “Що таке автор?”; опрацювання лекційних матеріалів.	Фуко, Мішель. Що таке автор? // Слово. Знак. Дискурс: Антологія світової літературно-критичної думки XX століття / ред. Марія Зубрицька. – Львів: Літопис, 1996. – С. 444-456. Баррі, Пітер. Структуралізм. Постструктуралізм і деконструкція. Психоаналітична критика // Баррі, Пітер. Вступ

	<p>Фрая. Гарольд Блум: страх впливу як рушій літературного процесу. Засновки структуралізму: бінарні опозиції, код і повідомлення. Партитурний аналіз Клода Леві-Стросса, структурний аналіз Ролана Барта, семіотичний підхід Альгідраса-Жульєна Греймаса. Рене Жирар, ритуали жертвопринесення: "міметичне бажання" та "міметичне насильство".</p> <p>Мішель Фуко і зміна літературознавчої парадигми: влада й домінування. Деконструкція Жака Дерріди: критична саморефлексія традиції. Література як місце зустрічі автора і читача/ів: рецептивна естетика. Література як історія тексту: генетична критика.</p>			<p>до теорії: літературознавство і культурологія. Київ: Смолоскип, 2008. – С. 51-97, 15-143.</p> <p>Жирар, Рене. Насилие и священное. – М. : Новое литературное обозрение, 2000.</p> <p>Генетическая критика во Франции: Антология. – М.: ОГИ, 1999.</p> <p>Барт, Ролан. Мифологии. – М.: Издательство имени Сабашниковых, 1996.</p>
IV.	<p>Семінар 2. Від текстології до інтертекстуальності: інтерпретація драм "На руїнах" та "На полі крові" Лесі Українки.</p> <p>Базові гуманітарні дисципліни: текстологія і джерелознавство. Історія тексту як едиційна робота і як підстава інтерпретації. Генетична критика: поняття авантексту, або "сад стежин, що розходяться". Рух тексту як рух думки: особливості письма Лесі Українки. Текст твору як діалог з читачем.</p> <p>Інтертекстуальність: письмо і читання у контексті культури. Форми присутності "інших голосів" в авторському тексті. Зв'язок між текстами, жанрами і позатекстовою реальністю.</p>	2	<p>Українка, Леся, "На руїнах"; "На полі крові"; Нич, Ришард, "Міжтекстовість та її межі: тексти, жанри, світи".</p>	<p>Українка, Леся. На руїнах; На полі крові // https://www.l-ukrainka.name/uk/Dramas.html</p> <p>Галета, Олена. "Дві розв'язки до одної драми" // Українка, Леся. Драми та інтерпретації / Леся Українка ; передмова, упорядкування В. П. Агеєвої. – К.: Книга, 2011. – С. 103-110.</p> <p>Галета, Олена. "На полі крові": драма умовчання // Волинь філологічна: текст і контекст. Збірник наукових праць. – Вип 22: Універсум Лесі Українки. – Луцьк: Східноєвроп. Нац. Ун-т ім. Лесі Українки, 2016. – С. 25-37.</p> <p>Нич, Ришард. Міжтекстовість та її межі: тексти, жанри, світи // Нич, Ришард. Світ тексту: поструктуралізм і літературознавство. – Львів: Літопис, 2007. – С. 70-96.</p>
V.	<p>Лекція 3. Наратологічний поворот і форма літератури.</p> <p>Мова як "символічний ключ до поведінки"; мова і мислення: Александр фон Гумбольдт, Олександр Потебня. Гіпотеза Сепіра - Ворфа: пропозиції і критика; тропологія, або світ крізь призму мови; Гайдєн Вайт: історична оповідь як структуроване висловлювання; Поль Рікер: метафора як спосіб перетворення незнаного на зрозуміле; Джордж Лакофф і Марк Джонсон: когнітивна лінгвістика і концептуальні метафори; Франклін Рудольф Анкерсміт: метафора як засіб антропологізації світу.</p> <p>Книжка як засіб і "носії культури"; Альберто Мангуель: читання як передумова культури; Роже Шарт'є: читання як культурний феномен; Люсьєн Февр і Анрі-Жан Мартен: книжка як матеріальна форма культури; Маршалл Мак-Люен: становлення людини друкованої книги; Свен Біркертс: доля</p>	2	<p>"Україна Модерна: Історія та культура читання"; "</p> <p>опрацювання лекційних матеріалів.</p>	<p>Україна Модерна: Історія та культура читання. - 2015, № 22. (Форум "Читання в Україні: престиж, культура, інфраструктура")</p> <p>http://uamoderna.com/arkhiv/um-new-issue-22-2015</p> <p>Lakoff, George; Johnson, Mark. Metaphors We Live by. – Chicago: University of Chicago Press, 1980. (parts 1-8) переклад російською: http://www.philology.ru/linguistics1/lakoff-johnson-90.htm</p> <p>White, Hayden. Metahistory: the Historical Imagination in Nineteen-Century Europe. – Baltimore: The Johns Hopkins UP, 1973.</p> <p>Ankersmit, Franklin Rudol. History and Tropology: the Rise and Fall of Metaphor. – Berkeley: University of California Press, 1994.</p> <p>Ricoeur, Paul. The Rule of Metaphor: the Creation of Meaning in Language. – London-New York: Routledge, 2007.</p>

	читання в електронну епоху; від “глобального села” до “глобального театру”: перехід людини від споживання до продукування інформації; Волтер Онг: усне й писемне в культурі; вторинна оральність; “нова неписьменність” і практики нечитання у цифрову епоху.			
VI.	Семінар 3. Літературний канон і поділ на високу та масову літературу. Високе і низьке, елітарне й егалітарне як літературознавчі категорії. Популярне/масове у художній парадигмі модернізму й постмодернізму; “серединна література”. Література й технологія: копія, серія, жанр. Літературний канон: історія поняття і способи трансляції. Естетичний підхід до розуміння канону; інституційний підхід до розуміння канону; літературний канон як форма культурної пам’яті. Література як “шлях у безсмертя”: солідарність чи змагання? Об’єкти канонізації: автори і твори. Аластер Фовлер: вплив жанрової ієрархії на процеси літературної канонізації. Канон та іконостас: канон української літератури та особливості його перегляду після 1991 року. Методологічні засади критики канону.	2	Розгляд різних версій українського літературного канону. Письмова робота: аналіз одного прикладу високої й одного прикладу масової літератури.	Сторі Дж. Теорія культури та масова культура. Вступний курс. – Харків: Акта, 2005. – С. 20-31. Беньямін, Вальтер. <i>Мистецький твір у добу своєї технічної відтворюваності</i> // Беньямін, Вальтер. Вибране. – Львів: Літопис, 2002. – С. 53-81. Філоненко, Софія. <i>Масова література як художній феномен</i> // Філоненко, Софія. Масова література в Україні: дискурс / гендер / жанр. – Донецьк: Ландон-XXI, 2011. – С. 19-90. Блум, Гарольд. <i>Елегія про загибель канону</i> // Блум, Гарольд. Західний канон. К.: Факт, 2007. – С. 20-50. Павлишин М. <i>Канон та іконостас</i> // Павлишин, Марко. Канон та іконостас. – К.: Час, 1997. – С. 184-198. Агеєва В. Канон як мистецтво пам’ятати // Агеєва, Віра. Аполонія модену: обрис ХХ віку. – К.: Грані-Т, 2011. – С. 62-83.
Модуль 2: Пост-теорія, або актуальна література як дослід і досвід				
VII.	Лекція 4. Простір літератури: території і траєкторії. Людина як “мірило речей” і точка відліку художнього світу; простір як витвір уяви і культурний ландшафт як текстуальний виріб; античне, середньовічне й новочасне уявлення про простір; місце (Марсель Мосс) й не-місце (Марк Оже); просторові маркери художнього тексту. Літературний Cityscape: місто як об’єднання і роз’єднання людей; страх перед хаосом: місто як система; між храмом і крамом: профанне і священне у структурі міста; місто і провінція: способи взаємодії; “міський етнос” як нова ідентичність; міська людина як споживач і організатор; меморіальна складова: місто як пам’ять світової культури; міф міста: спогад про минуле і проект на майбутнє; особливості розвитку: “революція – хвороба міст”; місто - мегаполіс – постполіс; “міський текст” і	2	Оже, Марк. “Не-місця: вступ до антропології супер-модерності”; опрацювання лекційних матеріалів.	Augé, Marc. <i>Non-Places: Introduction to an Anthropology of Supermodernity</i> . - London-New York: Verso, 1995 ("Anthropological Place", "From Places to Non-Places", p. 42-115) Ольсгаузен, Екарт; Дінцельбахер, Петер; Штрмаєр, Гергард. Простір. Територія // Історія європейської ментальності / За ред. Петера Дінцельбахера. - Львів: Літопис, 2004. - С. 643-684. Ле Гофф, Жак. Простір і час // Ле Гофф, Жак. Середньовічна уява. - Львів: Літопис, 2007. - С. 67-118. Brooker, Peter. <i>Modernity and Metropolis: Writing, Film and Urban Formation</i> . – New York: Palgrave, 2002. Imagining Cities: Scripts, Signs, Memories / ed. by Sallie Westwood and John Williams. – London-New York: Routledge, 1997. Highmore, Ben. <i>Cityscapes: Cultural Readings in the Material and Symbolic City</i> . – New York: Palgrave Macmillan, 2005.

	“романність” міста.			Pisanie miasta, czytanie miasta / pod. red. Anny Zeidler-Janiszewskiej. – Poznań: Wydawnictwo Fundacji Humaniora, 1997. Rewers, Ewa. Post-polis: wstęp do filozofii ponowoczesnego miasta. – Kraków: Universitas, 2005.
VIII.	Семінар 4. Мапування міста як робота пам’яті. Просторова й часова природа ностальгії; робота пам’яті: особистий і колективний спогад; часові відрахунки і порахунки у тексті; якісний час; особливості топографії; карти і маршрути; місто і місце: форми причетності; людина модерна у стосунку до часу і простору: мандрівець, вигнанець, блукалець; ностальгія як текстотворчий механізм модерної культури.	2	Вітлін, Юзеф. “Мій Львів”; Нижанківський, Богдан. “Я вернувся до мого міста”; аналіз художніх творів.	Вітлін, Юзеф. Мій Львів // Була собі Галичина... / упор. Алла Паславська, Юрко Прохасько, Тобіас Фогель. – Львів: ВНТЛ-Класика, 2012. – С. 85-95. Нижанківський, Богдан. Я вернувся до мого міста // “Дванадцятка”: наймолодша львівська літературна богема 30-х років XX століття: антологія урбаністичної прози / упор. Василь Габор. – Львів: Піраміда, 2006. – С. 128-151. Гатчеон, Лінда. Іронія, ностальгія і постмодерн // Іронія: збірник статей / упор. Олена Галета, Євген Гулевич, Зоряна Рибчинська. – Львів: Літопис; К.: Смолоскип, 2006. – С. 169-186. Котинська, Катажина. Локальна теорія відносності: як чужість стає мультикультурністю // Котинська, Катажина. Львів: перечитування міста. – Львів: ВСЛ, 2017. – С. 63-84.
IX.	Лекція 5. Постколоніалізм і постзалежність. Едвард Саїд: орієнталізм як знакова система і стосунки домінування; культура як знаряддя (де)колонізації. “Гнані та голодні” Франца Фанона. “В інших світах” Гаятрі Чакраворті Співак. “Імперія пише у відповідь” Біла Екшфорта. Гомі Бгабга: концепція націєрозповідності. Етноцентризм сучасної культурної/політичної географії. Стратегії колонізації: екзотизація й демонізація Іншого як колоніальна стратегія. Постколониальний перехід за Пітером Баррі: adopt – adapt – adept. Внутрішня колонізація: дискусія Александра Еткінда й Тамари Гундорової. Центрально-Східна Європа: постколоніалізм чи пост-залежність?	2	Баррі, Пітер. “Постколоніалізм”; Гундорова, Тамара. “Внутрішня колонізація” – повторна колонізація”; опрацювання лекційних матеріалів.	Баррі, Пітер. Постколоніалізм // Баррі, Пітер. Вступ до теорії: літературознавство і культурологія. – Київ: Смолоскип, 2008. – С. 228-241. Гундорова, Тамара. “Внутрішня колонізація” – повторна колонізація // Гундорова, Тамара. Транзитна культура: симптоми постколоніальної травми. – Київ: Грані-Т, 2013. – С. 25-47. Саїд, Едвард. Орієнталізм. – Київ: Основи, 2001. Саїд, Едвард. Культура й імперіалізм. – Київ: Критика, 2007. Співак, Гаятрі Чакраворті. В інших світах: Есеї з питань культурної політики. – Київ: Вид. дім “Всесвіт”, 2006. Павлишин, Марко. Козаки в Ямаїці: постколоніальні риси в сучасній українській культурі // Павлишин, Марко. Канон та іконостас: літ.-крит. статті. – Київ: Час, 1997. – С. 223-236.
X.	Семінар 5. Травма і голос: література Майдану і війни. Література та/як антропологія: неуювна реальність. Література та/як метонімія: суміжність замість подібності. Література та/як мовчання: за межею людського, або невимовний досвід. Література та/як голос: (без)словесна істота. Література та/як тіло: присутність як свідчення. Література та/як літера: слова і речі. Література та/як антологія: фрагментоване висловлювання .	2	“Літопис самовидців: дев’ять місяців українського спротиву” (уп. Тетяна Терен); “Євромайдан: лірична хроніка (уп.	Літопис самовидців: дев’ять місяців українського спротиву / автор проекту Оксана Забужко, упор. Тетяна Терен. – Київ : Комора, 2014. Євромайдан: лірична хроніка / упор. Василь Карп’юк. – Брустурів: Дискурсус, 2014. Caruth, Cathy. Unclaimed Experience: Trauma, Narrative, and History. – Baltimore and London: The Johns Hopkins University Press, 1996. Trauma: Explorations in Memory / ed. by Cathy Caruth. –

			Василь Карп'юк).	Baltimore-London: The John Hopkins UP, 1995. LaCapra, Dominick. Writing History, Writing Trauma. – Baltimor: Johns Hopkins University Press, 2014. Wajnryb, Ruth. The Silence: How Tragedy Shapes Talk. – Crows Nest: Allen and Unwin, 2001. Hynes, Samuel. On War and Writing. – Chicago: The University of Chicago Press, 2018.
XI.	Лекція 6. Від теорії літератури до антропології літератури. Міждисциплінарні пошуки на межі тисячоліть: криза теорії і літературна антропологія. Вольфганг Ізер: література як вимисел і робота уяви. Фернандо Поятес: література як антропологічний документ. Доріс Бахманн-Медік: література як засіб культурної самоінтерпретації спільноти. “Спасення знання” і “долаюче мислення” Кевіна Платта. “Спільні місця” культурного досвіду й ідентифікації Денніса Дж. Сумари. “Небезпечне вчення” Кліффорда Гірца і “ризиковане мислення” Ганса Ульріха Гумбрехта. ^[SEP] Рудольф Беренс і Рональд Ґалле: антропологічне vs гуманістичне. ^[SEP] Антропос – топос – тропос: нові координати літературної антропології.	2	Ізер, Вольфганг. “Чим є літературна антропологія?”; опрацювання лекційних матеріалів.	Iser, Wolfgang. What is Literary Anthropology? The Difference between Explanatory and Exploratory Fiction // Revenge of the Aesthetic : the Place of Literature in Theory Today / ed. by Michael Clark. – Berkeley: University of California Press, 2000. – P. 157-179. Марковський, Міхал Павел. Антропологія, гуманізм, інтерпретація // Теорія літератури в Польщі : Антологія текстів. Друга половина XX – початок XXI ст. / уп. Богуслав Бакула. – Київ: НАУКМА, 2008. – С. 491-503. Нич, Ришард. Антропологія культури. Культурна теорія літератури. Поетика досвіду. – Львів: Центр гуманітарних досліджень; Київ: Смолоскип, 2007. Галета, Олена. Історії теорії: поміж поетикою, риторикою й інтерпретацією; Екс-центричне літературознавство : від теорії літератури до літературної антропології // Галета, Олена. Від антології до онтології: антологія як спосіб репрезентації української літератури кінця XIX – початку XXI століття. – Київ: Смолоскип, 2015. – С. 29-58.
XII.	Семінар 6. Колекція: суб'єктивний образ об'єктивного світу. Підстави перегляду термінологічного глосарію сучасної гуманістики: постгуманізм і антропологія; колекція як спосіб пізнання інших культур і представлення власної; колекція як форма організації культурного досвіду в античну епоху; романтична колекція: збирання цілого з частин; модерна колекція: збирання уламків втраченого цілого; постмодерна колекція: процес як самоціль; Йоганн Вольфганг Ґете: колекціонер як культурна постать і “його ближні”; Вальтер Бенямін: визвольна сила колекціонування, або від вартості до цінності; Жан Бодріяр: колекція як збирання самого себе; Кшиштоф Пом'ян: колекціонування як культурна практика; Сьюзен Стюарт, Сьюзен Пірс, Пауль ван дер Грійп: колекціонування як пристрасть, праця і творчість; архів як різновид колекції і потенційний дискурс; digital humanities: створення, обробка і використання цифрових колекцій.	2	Олена Галета, “Концептуалізація колекції”; Лев Мановіч, “The Exceptional and the Everyday”; опрацювання лекційних матеріалів.	Галета, Олена. Концептуалізація колекції: // Україна Модерна. – Режим доступу: http://uamoderna.com/md/haleta-collection-humanities Manovich, Lev. "The Exceptional and the Everyday " http://www.the-everyday.net/ Clifford, James. The Predicament of Culture: Twentieth-Century Ethnography, Literature, and Art. – Cambridge: Harvard UP, 1988. Baudrillard, Jean. The System of Objects. – London-New York: Verso, 1996. Muensterberger, Werner. Collecting: an Unruly Passion. – Princeton, NJ: Princeton UP, 1994. Stewart, Susan. On Longing: Narratives of the Miniature, the Gigantic, the Souvenir, the Collection. – Baltimore: The Johns Hopkins UP, 1984. Pearce, Susan. M. On Collecting: An Investigation into Collecting in the European Tradition. – London; NY: Routledge, 1995.

				Grijp, Paul. van der. Passion and Profit: toward an Anthropology of Collecting. – Münster: Lit, 2006. The Cultures of Collecting / ed. by John Elsner, Roger Cardinal. – London: Reaction Books, 1994.
XIII.	Лекція 7. Зв'язок/розрив: література як зміна поколінь. Категорія покоління як аналітичне знаряддя: сучасне запотребування. Зіставність із категоріями стилю, інституції, мови, етнічної/національної традиції. Маргарет Мід: класифікації культурних спільнот на основі поколіннєвого авторитету. Шмуель Айзенштадт: поколіннєве середовище як “peer group”. Зигмунд Фройд: Едипів комплекс як передумова “generation gap”. Норберт Еліас: бунт молодих як пошуки катарсису. Франсуа Мантре, Люсьєн Леві-Брюль: “інституції” та “вільні множини” у структурі спільноти. Вільгельм Дільтей: “внутрішній час” покоління як часової одиниці ін-телектуальної історії. Вільгельм Піндер: ентелехія як “внутрішнє поклик-кання” покоління; акорд поколінь замість духу часу. Мартін Гайдеггер: поколіннєва “топология особистості”. Карл Маннгейм: здатність продукувати власний стиль мислення. Хосе Ортега-і-Гасет: покоління як соціальне тіло з власною “життєвою висотою”; кумулятивні та конфліктні епохи.	2	Матусяк, Агнешка, Светліцкі, Матеуш. “Категорія покоління у сучасних суспільно-культурних дослідженнях: теоретичні ревізії”; дискусія 2019 року на сайті “Літакцент” про поколіннєвий поділ літератури.	Матусяк, Агнешка, Светліцкі, Матеуш. Категорія покоління у сучасних суспільно-культурних дослідженнях: теоретичні ревізії // Постколоніалізм. Генерації. Культура. – Київ: Laurus, 2014. – С. 129-145. Корабльова, Валерія. Антропологізація покоління: культурфілософська модель дослідження // Корабльова, Валерія. Покоління в полі культури: множинність репрезентацій. – Харків: ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2009. – С. 44-56. Шелухін, Володимир. Прокляття поколінь і тінь літератури; Агеева, Віра. Зміна літературних поколінь не визначається лише календарем; Романенко, Олена. Покоління: читає vs письменник; Тарнашинська, Людмила. Антропотопос “покоління”: метаморфози резонансних інтенцій (зауваги, що виходять поза межі академічних) // ЛітАкцент – світ сучасної літератури. – Режим доступу: http://litakcent.com Кіановська, Маріанна. Знаки поетичних поколінь у найновішій українській поезії // ЛітАкцент – світ сучасної літератури. – 07.07.2011. – Режим доступу: http://litakcent.com/2011/07/07/znaky-poetychnyh-pokolin-u-najnovishij-ukrajinskij-poeziji/
XIV.	Семінар 7. Захист есеїв.	2	Написання і презентація есеїв.	Добірка літератури за темою есею.
XV.	Лекція 8. Захист есеїв, екзаменаційний тест.	2	Написання і презентація есеїв; Повторення матеріалу курсу.	Добірка літератури за темою есею. Навчальні матеріали і загальний список літератури до курсу.

Система оцінювання та вимоги

Загальна система оцінювання курсу	<p><i>Рейтингова навчання упродовж семестру — 50%, іспит — 50%</i></p> <p><i>Поточна оцінка: модуль 1 — 20%; модуль 2 — 30%</i></p> <p><i>Підсумкова оцінка: екзаменаційний есей — 30% (текст — 10%, презентація — 10% самооцінка — 10%); екзаменаційний тест — 20%</i></p>
--	---

Вимоги до підсумкового есею	<i>підсумковий есей обсягом 5 сторінок повинен бути оригінальним структурованим дослідженням, містити обґрунтування обраної теми й опис самостійно опрацьованого матеріалу, дослідницьку тезу і її доведення</i>
Семінарські заняття	<i>на кожне семінарське заняття слід опрацювати запропоновані джерела й літературу, підготуватися до виступу, доповнень і дискусії з усіх запропонованих до обговорення питань або ж виконати відповідне практичне завдання; на кожне лекційне заняття слід опрацювати матеріали для самостійної роботи</i>
Умови допуску до підсумкового контролю	<i>рейтингова оцінка за роботу упродовж семестру повинна бути 30 балів і більше</i>

Додатки

- Електронна версія курсу у системі cms
- Навчальний контент (конспект, розширений план лекцій або презентації)
- Тематика семестрових робіт, питання до колоквиуму, питання до фінального іспиту
- Завдання для комплексної контрольної роботи (ККР) / Завдання (інструменти) для оцінки результатів навчання з даного предмету

Список основної літератури до курсу

- Баррі, Пітер. *Вступ до теорії: літературознавство і культурологія*. Київ: Смолоскип, 2008.
- *Введение в литературоведение. Литературное произведение: основные понятия и термины* / под ред. Лилии Чернец. – Москва: Флинта, 2000.
- Галич Олександр, Назарець Віталій, Васильєв Євген. *Теорія літератури*. Київ: Либідь, 2001.
- Компаньон, Антуан. *Демон теории: литература и здравый смысл*. Москва: Изд-во им. Сабашниковых, 2001.
- *Лексикон загального та порівняльного літературознавства* / уп. Анатолій Волков. Чернівці: Золоті литаври, 2001.
- *Література. Теорія. Методологія* / уп. Данута Уліцька. Київ: Виданичий дім “Києво-Могилянська Академія”, 2008.
- *Літературознавчий словник-довідник* / ред кол. Роман Гром’як та ін. Київ: Академія, 1997.
- Мітосек, Зофія. *Теорії літературознавчих досліджень*. Сімферополь: Таврія, 2005.
- *Слово. Знак. Дискурс: Антологія світової літературно-критичної думки XX століття* / ред. Марія Зубрицька. Львів: Літопис, 1996.
- *Теорія літератури в Польщі: Антологія з другої половини XX й початку XXI ст.* / уп. Богуслав Бакула. Київ: Виданичий дім “Києво-Могилянська Академія”, 2008.
- Ткаченко Анатолій. *Мистецтво слова: Вступ до літературознавства*. Київ: Правда Ярославичів, 2003.
- Хализев, Валентин. *Теория литературы*. Москва: Академия, 2013.
- *Teorie literatury XX wieku: antologia* / уł. Anna Burzyńska, Michał Paweł Markowski. Kraków: Znak, 2006.
- *Teorie literatury XX wieku: podręcznik* / уł. Anna Burzyńska, Michał Paweł Markowski. Kraków: Znak, 2006.
- *The Norton Anthology of Theory and Criticism* / ed. by Vincent Leitch, William Cain, Laurie Finke, John McGowan, T. Denean Sharpley-Whiting, Jeffrey Williams. New York: W. W. Norton and Company, Inc., 2018.
- Culler, Johnatan. *Literary Theory: A Very Short Introduction*. Oxford: Oxford University Press, 2000.
- Tyson, Lois. *Critical Theory Today*. London: Routledge, 2014.
- Terry Eagleton. *Literary Theory: An Introduction* (3 ed.). Minneapolis: University of Minnesota Press, 2008.
- Terry Eagleton. *After Theory*. New York: Basic Books, 2004.
- Jean-Michel Rabaté. *The Future of Theory*. Wiley-Blackwell, 2002.
- *The Johns Hopkins Guide to Literary Theory and Criticism* / ed. by Michael Groden, Martin Kreiswirth, and Imre Szeman. Baltimore: Johns Hopkins University Press, 2005. (see: <https://litguide.press.jhu.edu/>)
- *Modern Criticism and Theory: A Reader* (3 ed.) / ed. David Lodge and Nigel Wood. London and New York: Routledge, 2008.
- *Theory's Empire: An Anthology of Dissent* / ed. Daphne Patai and Will H. Corral. New York: Columbia University Press, 2005.
- *Literary Theory and Criticism: An Oxford Guide* / Ed. Patricia Waught. New York: Oxford University Press, 2006.
- Castle, Gregory. *Blackwell Guide to Literary Theory*. Malden, MA: Blackwell Publishing, 2007.
- *Literary Theory: An Anthology*. Edited by Julie Rivkin and Michael Ryan. Malden, MA: Blackwell Publishing, 2004.